Etapa třetí:

Donald Ross – muž, který dal greenu smysl

VÝVOJ GOLFOVÉ ARCHITEKTURY V SEVERNÍ AMERICE DO ZAČÁTKU II. SVĚTOVÉ VÁLKY

Mladý Donald Ross, kolem roku 1901
(z publikace Architects of Golf 1993)

Po jednom z nejvýraznějších amerických velikánů golfové architektury, C. B. Macdonaldovi, kterému jsme se věnovali v minulém čísle, přichází řada na další legendu. Donald Ross je pro meziválečnou historii golfu v Novém světě natolik důležitou osobností, že věnovat mu jen jednu kapitolu našeho seriálu je poněkud málo...

Druhé z celkem osmi hřišť ve Village of Pinehurst bylo v roce 2011 redesignováno architekty Coore & Crenshaw. Zadání? Návrat k původnímu designu Donalda Rosse z r. 1907

První fotografie zachycuje green jamky č. 2, na které je velmi dobře patrný styl tvarování Donalda Rosse na greenech. Puttovací plocha se vylévá z greenu ven a vytváří tak konkávní profil

Donald Ross se narodil v roce 1872 ve skotském Dornochu a zemřel v roce 1948 v místě svého nejslavnějšího projektu v městečku Pinehurst v Jižní Karolíně. Donaldova kariéra začala, jak už to tak u velikánů golfové architektury bývá, zcela mimooborově. Ke golfu se tehdy ještě mladý Donald dostal oklikou, a to přes řemeslo zdánlivě velmi vzdálené od golfové hry. Ovšem ne tak docela. Tak pěkně popořádku.

K Morrisovi jako tesař

Coby mladý učeň tesař v tesařství Petera Murreyho v Dornochu si od svého útlého věku především díky tesařskému talentu zajistil věhlas v širokém okolí. V řemesle byl Donald opravdu velmi dobrý. S důvěrou se na něj obraceli také golfisté z okolí, aby jim opravoval jejich náčiní. Nejen proto byl na doporučení mnoha golfistů odeslán pracovně do St Andrews. Nutno také dodat, že oblíbenost mezi golfisty v Dornochu a okolí si získal i rychlým osvojením si golfových herních dovedností. Zkrátka a dobře mladý Donald neskončil souhrou náhod nikde jinde než v líhni světových golfových architektů u „Old" Toma Morrise! Ke starému golfovému guru přichází, aby se zde ponořil do výuky zásad, principů a zákonitostí hry v golf.

A nešlo jen o samotné herní dovednosti, ale samozřejmě o komplexní znalosti golfu, od údržby po detailní studium Old Course. Aby se Donald Ross mohl plně věnovat tomuto komplexnímu studiu golfu, přivydělával si ve vyhlášené dílně David Forgan´s shop výrobou a opravou golfových holí. U „Old" Toma Morrise vydržel jen do první vlny velké golfové emigrace skotských

Stejný green, stejné místo, odkud je green vyfocen o dvaasedmdesát let později, přesně v roce 2008 (Golf Architecture a worldwide perspective, 2009)

ZÁKLADNÍ PRINCIPY v projektech Donalda Rosse

1. Malé hrbolky, které dodávají jinak oblým a rovnějším pasážím na greenech jedinečný charakter. Jsou identifikovatelné pod puttovacím povrchem, kam byl umístěn větší oblý kámen;
2. Korunou jeho vrcholného období bylo tvarování greenů po vzoru mísy na obilí, plynulé přechody nahoru a dolů, tedy pravidelná, opakující se linka vlny;
3. Jako první začal navazovat puttovací plochu na okolní terén tak, aby green zcela přirozeně vycházel a zpětně zase splýval s tvarovaným okolím;
4. Jeho projektování greenů je také velmi fér vůči krátkým záchranným ranám, např. z bunkerů.
(Cornish and Whitten, 1993, str. 392).

a anglických hráčů do USA. Donald plný chutě a elánu v této „invazi" do světa nových golfových možností, nabízejícího otevřenou náruč starokontinentálním hráčům, nemohl chybět. Skutečná kariéra Donalda Rosse coby architekta však na americké půdě nezačala hned.

Skutečná role v Pinehurstu

Na golfu začal pracovat téměř okamžitě po svém příjezdu. Byl zaměstnán jako pro-greenkeeper v Oakley Country Clubu v Bostonu ve státě Massachusetts. Pro-greenkeeper byl taková „děvečka" pro všechno. Donald měl na starost jak údržbu travních ploch, tak i výuku amerických „páníčků a paniček". Nicméně

Ross stihl vyprojektovat během své kariéry neuvěřitelných 399 hřišť!

jeho věhlas se i zde velmi rychle šířil, a proto mu v roce 1901 nabídl člen tehdy významné americké rodiny Tuftsu místo ve svém nově vznikajícím resortu v Jižní Karolíně, nedaleko městečka Pinehurst. Po několik následujících let pak Donald pracuje přes léto střídavě v Oakleay Country Clubu a v Essex Country Clubu a přes zimu v Pinehurstu. Kolem angažmá Rosse v Pinehurstu v jeho prvních letech panuje mnoho rozdílných mýtů. Jaká byla jeho skutečná role zde?

Zcela bezpochyby víme, že to byla právě práce na hřišti Pinehurst, která Donaldu Rossovi zajistila národní věhlas. Nicméně na začátku nebyl přijat jako golfový architekt, ale pouze jako šikovný učitel golfu, ostatně takovou měl dosavadní nálepku z působení v Bostonu. Více nám k tomu řekl Richard Tufts, jeden z vlastníků Pinehurstu, kam byl Donald Ross pozván Jamesem W. Tuftsem k pohovoru a který o tomto pro golf možná významném milníku podává následující písemný záznam:
"Donald Ross byl najat jako klubový profesionál, nikoli jako golfový architekt nebo jako superintendant (greenkeeper – pozn. autora), jak se často mylně uvádí. Jsem si jistý, že by ho údržba hřiště určitě velmi zajímala, ale naše pískové greeny založené na jílovém podloží v kombinaci s bermudou na fairwayích (druh trávy používaný v oblastech teplého klimatu – pozn. autora) byly pro něj naprostou neznámou, se kterou se doposud nepotkal. Ano, hrál zde několik exhibičních turnajů, to jistě, ale s designem původního hřiště Pinehurst No. 1 neměl nic společného. Ani nemohl mít, protože hřiště bylo postaveno ještě před jeho příchodem. V roce 1901 bylo postaveno prvních devět jamek s celkovou délkou 1,275 yardu. V roce 1903 byla tato krátká devítka prodloužena na 2,275 yardu, ale velmi pochybuji, že by měl i s tímto zásahem Donald Ross cokoli do činění." (Mandel October, 2007).

S puncem prestiže na čele

Tufts neuvádí úplně přesnou dataci, Donald Ross aktivně projektuje a vytváří hřiště ve Spojených státech v letech 1901 až 1920. V roce 1920 byl s největší pravděpodobností nejaktivnějším a nejznámějším golfovým architektem v USA.

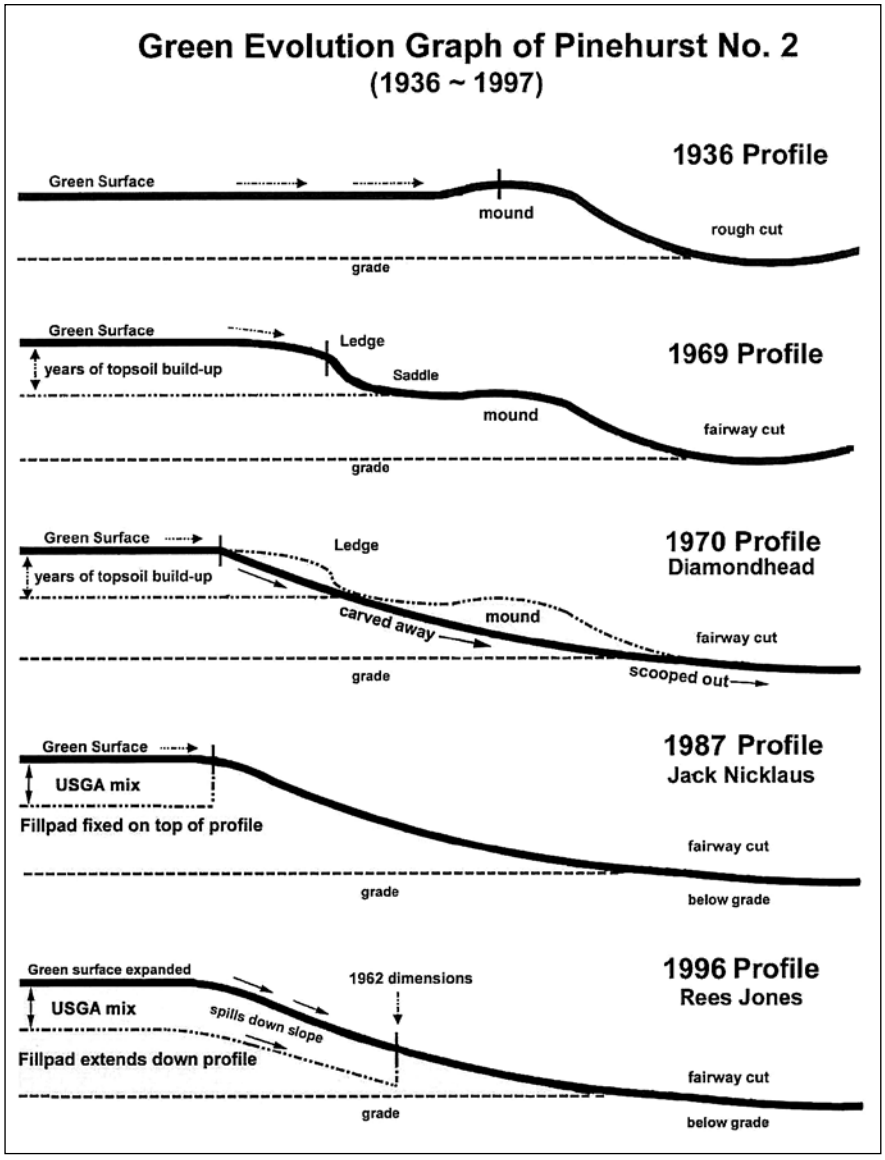

Řez a graf ukazující vývoj greenů na jednom z nejslavnějších Rossových hřišť – Pinehurst No. 2 (Golf Architecture a worldwide perspective, 2009)

Potvrzuje to například skutečnost, že šest z osmi National Opens v letech 1919 až 1926 se hrálo na některém z jeho hřišť. A s každým novým hřištěm získával více a více věhlasu. Nezbývalo mnoho a na dlouhé období se „design by Donald Ross“ stal symbolem nejvyššího možného standardu a pro investory i nutným puncem pro získání společenské prestiže mezi golfisty.
Jméno Donald Ross působilo stejně, jako působí dnes třeba jméno Colin Montgomerie pod golfovými projekty, zejména na Blízkém východě. Takový zájem o služby ale znamenal obrovský nárůst práce. Mnoho jeho hřišť bylo postaveno podle projektu a na základě Donaldových instrukcí aniž však samu výstavbu vůbec kdy navštívil! Na toto téma si sám ze sebe dělal často legraci, když říkal, že „některá golfová hřiště, pod kterými je uváděno mé jméno, nebyla postavena podle mých záměrů“. Přesto, ať na staveništi, nebo ve své projekční kanceláři, Ross navrhoval důmyslně tvarované greeny. Nerozumějme špatně významu slova důmyslně. Ona důmyslnost nespočívala v architektově zákeřnosti, tedy v přebujelém tvarování (s oblibou uvádím, že přemodelované greeny jsou důkazem nízkého sebevědomí architekta, který na puttovací ploše dohání, co do té doby nezvládl).

NEJZNÁMĚJŠÍ HŘIŠTĚ Pinehurts No. 2

1901 – devítijamkové hřiště,
1903 – redesign devíti jamek,
1906 – prodloužení hřiště o dalších devět jamek,
1933 – redesign celého 18jamkového hřiště

Seminole Golf Club, 1929
Oak Hill, 1923 (36 jamek)
Oakland Hills, 1918
Aronimink Golf Club, 1928

Hřiště Pinehurts No 2 z doby před radikálním zásahem Coore & Crenshaw v roce 2011

INZERCE

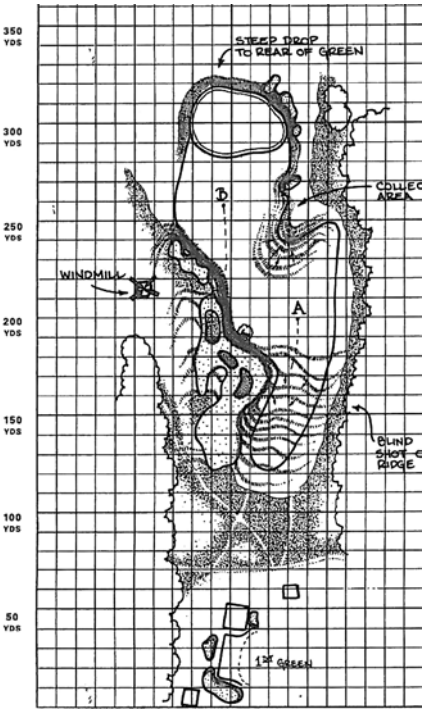

Typický par 4 od Donalda Rosse. Kombinace výborného citu pro zakomponování do krajiny, respektu k terénu a promyšlené herní strategie (Gournds for golf, 2003)

Naopak. Správný výklad Rossovy důmyslnosti je blíže smyslu pečlivého, promyšleného a strategického tvarování v návaznosti na směr příhry a tvarování okolí greenu.

Bez nadsázky můžeme říci, že Donald Ross povýšil pojem tvarování greenů na novou úroveň a dodal mu vysoký designérský význam. Ale nebyly to jen greeny, které jsou pro Donalda Rosse tak typické. Mezi jeho další „atributy" patřily v té době nevídaně vysoké zatravněné hrany bunkerů. S podobným tvaroslovím přišlo v období „zlatého věku golfové architektury" řada dalších designérů, jako třeba Dr. Alister MacKenzie nebo George Crump. A jistě i řada dalších, ale jejich práce se datují do druhé poloviny slavného období na rozdíl od Donalda Rosse, jehož stěžejní tvorba je datována již do začátku dvacátého století. Proto je Ross právem označován za jednoho z největších inovátorů v oblasti golfového designu.

Seminole Golf Club Florida

Ross stihl vyprojektovat během své kariéry neuvěřitelných 399 hřišť! Mezi tímto obrovským množstvím má ale příběh Seminole Golf Clubu (na jižní Palm Beach na Floridě) své jedinečné a výjimečné místo. Bylo to poprvé a z prostudovaných historických záznamů vyplývá, že snad i naposledy v jeho dlouhé a bohaté kariéře, kdy velmi aktivně usiloval o vítězství v tomto výběrovém řízení. Důvod byl zcela jednoduchý. Donald Ross totiž místo výstavby navštívil ještě před samotnou účastí ve výběrovém řízení a naprosto se do něj zamiloval. Nadšení vyvolávala, jak sám píše, zejména písčitá půda a topografie území. Zřejmě ihned od prvních okamžiků pochopil, že se mu zde nabízí zcela jedinečná možnost pro výstavbu prémiového hřiště, které zaujme a nadchne každého hráče bez ohledu na jeho výkonnost. Seminole výběrové řízení vyhrál a své hřiště snů také postavil.

V dalším díle se podíváme za posledními dvěma vybranými velikány americké golfové architektury. A nebudou jimi nikdo jiný než tandem Bobby Jones jr. a Dr. Alister MacKenzie.

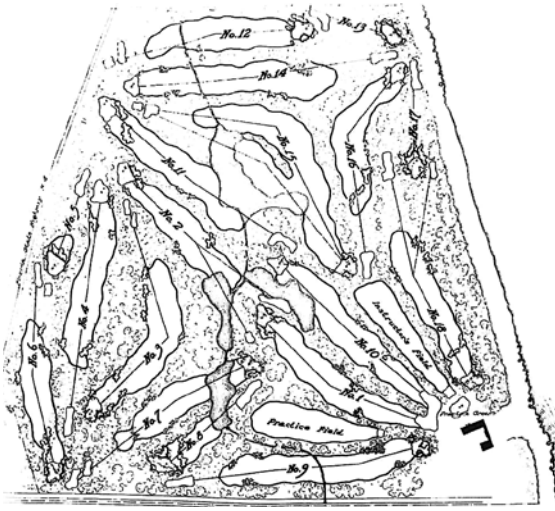

Seminole GC, hřiště, na kterém Donald Ross nechal kus svého života a které jako jedno z mála navštěvoval při stavbě (Architects of Golf, 1993)